

تأثیر دوزبانگی و جنسیت بر استفاده از استراتژی‌های شنیداری و درک شنیداری زبان آموزان ایرانی

فاطمه پورابراهیم*

(نویسندهٔ مسئول)

استادیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

Email: poorebrahim@maragheh.ac.ir

نازنین شادمان**

استادیار مطالعات ترجمه، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

Email: n.shadman@maragheh.ac.ir

چکیده

گوش‌دادن در ارتباطات روزانه و فرآیندهای آموزشی از اهمیت بسزایی برخوردار است. مسلط بودن به زبان دوم ($L2$) برای برقراری ارتباط موفق در زبان دوم ضروری است. علی‌رغم اهمیت گوش‌دادن در فراگیری زبان دوم، تحقیق، آموزش و ارزیابی آن مورد غفلت قرار گرفته است. هدف از این مطالعه، مقایسه عملکرد زبان‌آموزان دو زبانه و تک‌زبانه بین دو جنس از نظر درک شنیداری و استفاده از استراتژی‌های شنیداری است. علاوه بر این، مطالعه حاضر به بررسی ارتباط بین استراتژی‌های شنیداری و درک شنیداری زبان‌آموزان می‌پردازد. برای تحقق این منظور، ۱۱۲ فراگیر تک زبانه (۶۷ پسر و ۴۵ دختر) و ۱۲۰ فراگیر زبان‌های خارجی دو زبانه (۶۱ پسر و ۵۹ دختر) برای شرکت در مطالعه انتخاب شدند و پس از پر کردن پرسش‌نامه استراتژی‌های شنیداری، در آزمون درک مطلب شنیداری شرکت کردند. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از پرسش‌نامه و آزمون درک مطلب با استفاده از آزمون تحلیل واریانس ($ANOVA$) و همبستگی پیرسون نشان داد که تفاوت معناداری بین فراگیران زبان تک‌زبانه و دوزبانه، به نفع گروه دوم، از نظر درک شنیداری و استراتژی‌های شنیداری وجود دارد. همچنین یافته‌ها حاکی از این بود که تأثیر جنسیت بر درک شنیداری و استفاده از استراتژی‌های شنیداری معنادار نیست و در نهایت، همبستگی مثبت معناداری بین درک شنیداری و استفاده از استراتژی‌های شنیداری مشاهده شد. مطالعه فوق در بردارندهٔ مفاهیم اساسی برای طراحان برنامه‌های درسی و تهیه‌کنندگان مواد درسی است.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۰/۱۰/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۰۹
تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۱
نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

دوزبانگی، تک‌زبانگی، درک شنیداری، استراتژی‌های شنیداری، جنسیت

شناسه دیجیتال DOI: 10.22059/JFLR.2022.336528.922

پورابراهیم، فاطمه، شادمان، نازنین. (۱۴۰۱). تأثیر دوزبانگی و جنسیت بر استفاده از استراتژی‌های شنیداری و درک شنیداری زبان آموزان ایرانی. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۱۲ (۲)، ۷۴-۹۱.

Poorebrahim, F., Shadman, N. (2022). Effects of bilingualism and gender on Iranian EFL learners' listening comprehension and listening strategy use. Foreign Language Research Journal, 12 (2), 74-91.

* فاطمه پورابراهیم استادیار زبان شناسی کاربردی دانشگاه مراغه، ایران است. علایق تحقیقاتی وی شامل دوزبانگی، بازخورد اصلاحی نوشتاری، ستراتیژی‌های

یادگیری زبان انگلیسی و توسعه مواد درسی می‌شود

**نازنین شادمان استادیار مطالعات ترجمه دانشگاه مراغه، ایران است. علایق تحقیقاتی وی شامل روانشناسی و ترجمه و آموزش ترجمه می‌شود

Effects of bilingualism and gender on Iranian EFL learners' listening comprehension and listening strategy use

Fatemeh Poorebrahim*

(corresponding author)

Assistant Professor in TEFL English Department University of Maragheh, Maragheh,

Email: poorebrahim@maragheh.ac.ir

Nazanin SHadman**

Assistant Professor in Translation Studies English Department University of Maragheh, Maragheh

Email: n.shadman@maragheh.ac.ir

ABSTRACT

This study aims at comparing bilinguals and monolinguals across gender in terms of listening comprehension and listening strategy use. The correlation between listening strategies and listening comprehension was also explored. To this end, 112 monolinguals (67 males and 45 females) and 120 bilinguals (61 males and 59 females) were selected to participate in the study. They filled out a listening strategies use questionnaire (LSUQ) and then took a listening comprehension test (LCT). The results of data analysis using a series of ANOVAs as well as Pearson correlational analysis revealed that there was a significant difference between monolinguals and bilinguals, in favor of the latter group, in terms of listening comprehension and the use of listening strategies. Moreover, the effect of gender on listening comprehension and listening-strategy use was not significant. Finally, a significantly positive correlation was found between listening comprehension and listening strategy use. This research carries essential implications for syllabus designers and material developers.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: January 4, 2022

Accepted: February 28, 2022

Available online:
Summer 2022

Keywords:

*bilingualism, listening
comprehension, listening
strategies*

DOI: 10.22059/JFLR.2022.336528.922

Poorebrahim, F., Shadman, N. (2022). Effects of bilingualism and gender on Iranian EFL learners' listening comprehension and listening strategy use. *Foreign Language Research Journal*, 12 (2), 74-91.

* Fatemeh Poorebrahim is an assistant professor of applied linguistics at University of Maragheh, Iran. Her current research interests cover bilingualism, written corrective feedback, EFL learning strategies, material development.

** Nazanin Shadman is assistant professor of Translation Studies at University of Maragheh. Her main research interests include translation psychology and translation training.

۱. مقدمه

مهارت شنیداری فرایندی فعال است که از طریق آن انسان معانی را از متن استخراج کرده و اطلاعات دریافت شده شنیداری را به دانش موجود ارتباط می‌دهد. تقویت درک شنیداری گام مهمی در یادگیری زبان خارجی برای فراگیران انگلیسی به‌عنوان زبان دوم (EFL) به شمار می‌رود. در یک ارتباط دوسویه موفق، شنونده نقش فعالی دارد، چرا که باید انواع مختلف دانش را فعال کند تا مقصود گوینده را درک کند (بزرگیان و محمدپور ۲۰۲۰).

نظر به اهمیت مهارت شنیداری، یافتن و استفاده از استراتژی‌های مناسب و مفید برای کمک به تقویت درک شنیداری امری ضروری است (عابدی، کشمیرشکان و نمازیان‌دوست ۲۰۱۹).

استراتژی‌های یادگیری توسط محققان مختلف آموزش زبان مفهوم‌سازی و تعریف شده‌اند. استراتژی‌های یادگیری شامل پنج فرایند روان‌شناسی زبان است که سیستم بین‌زبانی را توسعه می‌دهند. این استراتژی‌ها شامل اقداماتی می‌شوند که یادگیرنده انجام می‌دهد تا یادگیری را آسان‌تر، سریع‌تر، لذت‌بخش‌تر، مؤثرتر و مستقل‌تر کند و در عین حال، بتواند این یادگیری را به موقعیت‌های جدید انتقال دهد (آکسفورد، ۱۹۹۰، ص ۸).

تاکنون محققان متعددی طبقه‌بندی‌های مختلف استراتژی‌های یادگیری را ارائه داده‌اند. استراتژی‌های

یادگیری به سه نوع عمده شناختی، فراشناختی و اجتماعی-عاطفی تقسیم شده‌اند (اوملی و چاموت، ۱۹۹۰؛ آکسفورد، ۲۰۱۱) استراتژی‌های فراگیری زبان را در شش دسته طبقه‌بندی کرده است: استراتژی‌های حافظه (به‌عنوان مثال، گروه‌بندی، نمایش صداها در حافظه)، استراتژی‌های شناختی (به‌عنوان مثال، تکرار، تجزیه و تحلیل، ایده‌گرفتن سریع و یادداشت برداری)، استراتژی‌های جبران (به‌عنوان مثال، تغییر به زبان مادری، استفاده از سرنخ‌های دیگر)، استراتژی‌های فراشناختی (به‌عنوان مثال، پیوند دادن اطلاعات جدید با اطلاعات قبلی، برنامه‌ریزی، ارزیابی و نظارت بر عملکرد خود)، استراتژی‌های عاطفی (کاهش اضطراب با استفاده از موسیقی، تشویق کردن خود و بحث درباره احساسات با دیگران) و استراتژی‌های اجتماعی (درخواست توضیح، همکاری با دیگران و توسعه درک فرهنگی).

عوامل متعددی در انتخاب استراتژی‌های یادگیری دخیل هستند. از آن جمله می‌توان به متغیرهای فردی متعددی مانند جنسیت، سن، انگیزه یادگیری زبان، سبک یادگیری شناختی، سطح بلوغ، تجربه قبلی در یادگیری زبان، باورهای یادگیرنده و عوامل دیگر اشاره کرد. کوهن و دورنیه (۲۰۰۲) بر این باورند که یکی از مهمترین وجوه تمایز در بین افراد به جنسیت آنها مربوط می‌شود که سوگیری آنها به زبان دوم را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد.

این مطالعه با هدف گردآوری سه عامل مهم استراتژی‌های یادگیری زبان، درک شنیداری و جنسیت انجام شده است و ارتباط احتمالی بین این عوامل در میان شرکت‌کنندگان تک‌زبان و دو‌زبان را بررسی می‌کند. از آنجا که مطالعات قبلی نقش پیشینه زبانی را در نظر نگرفته‌اند، در پژوهش حاضر، نقش پیشینه زبانی افراد در نحوه استفاده از استراتژی‌های زبانی و عملکرد آنها در درک شنیداری مورد تأکید قرار گرفته است. در این مطالعه منظور از دوزبانگی، توانایی صحبت کردن روان به دو زبان است.

۲. پیشینه پژوهش

تاکنون مطالعات متعددی در زمینه تأثیر دوزبانگی بر فراگیری عناصر مختلف زبانی انجام شده است. همچنین متغیرهای احتمالی در استفاده از استراتژی‌های یادگیری بین تک‌زبان‌ها و دو‌زبان‌ها مورد بررسی قرار گرفته‌اند. هنگ-نام و لیول، ۲۰۰۷؛ تانسر، ۲۰۰۹؛ وارتون، ۲۰۰۰. وارتون (۲۰۰۰) در مطالعه‌ای رابطه بین تجربه زبانی قبلی زبان‌آموزان و استفاده از استراتژی‌های یادگیری را مورد بررسی قرار داد. یافته‌های این تحقیق حاکی از آن بود که زبان‌آموزان دو‌زبان در مقایسه با زبان‌آموزان تک‌زبان از استراتژی‌های شناختی، فراشناختی و عاطفی بیشتری استفاده می‌کنند. همچنین در مطالعه‌ای هنگ-نام و لیول (۲۰۰۷) دریافتند که زبان‌آموزان دوزبان کره‌ای-چینی و

تک‌زبان کره‌ای از استراتژی‌های یادگیری متنوعی استفاده می‌کنند اما زبان‌آموزان دوزبان در مقایسه با زبان‌آموزان تک‌زبان از دانش بیشتری در زمینه استراتژی‌های یادگیری برخوردارند. در پژوهش مشابهی، تانسر (۲۰۰۹) دریافت که دوزبان‌ها از استراتژی‌های شنیداری بیشتری نسبت به تک‌زبان‌ها استفاده می‌کنند.

تحقیقات مربوط به دوزبانگی شامل مطالعاتی در مورد مزایای دوزبانگی در جنبه‌های مختلف یادگیری زبان دوم به‌طور کلی و درک شنیداری به‌طور خاص می‌شود (گرجیان و محمودی، ۲۰۱۲؛ لگاک، ۲۰۰۷؛ شبانی و نجفی صارم، ۲۰۰۹). از آنجایی که مزایای مربوط به دوزبانگی غیرقطعی است، برای رسیدن به نتایج قطعی مطالعات بیشتری باید انجام شوند. نتایج تحقیقات لگاک (۲۰۰۷) نشان داد که نتایج آزمون درک مطلب شنیداری دو‌زبان‌ها بهتر از تک‌زبان‌ها است. نتایج مشابهی توسط گرجیان و محمودی (۲۰۱۲) نیز به نتایج مشابهی دست یافتند. تأکید آنها در این پژوهش، دانش‌آموزان دو‌زبان عربی-فارسی و تک‌زبان فارسی بود. هم‌راستا با این تحقیقات، شعبانی و نجفی صارم (۲۰۰۹) رابطه بین استراتژی‌های یادگیری دانشجویان تک‌زبان و دوزبان را بررسی کردند. نتایج تحقیق آنها حاکی از این بود که هیچ تفاوت قابل توجهی در استفاده از استراتژی بین دو گروه وجود ندارد.

علاوه بر دوزبانگی، عامل موثر دیگری که به فرایند یادگیری زبان کمک می‌کند، جنسیت است. اجماع کلی بر این است که زنان بهتر از مردان زبان دوم را یاد می‌گیرند. با این وجود، برای اثبات این ادعا مطالعات بیشتری باید انجام شود. کیلانی (۱۹۹۶) دریافت که دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر از راهکارهای حافظه، شناختی، جبرانی و عاطفی استفاده می‌کنند. دانگیو (۲۰۰۴) در مطالعه‌ای نشان داد که زنان در مدیریت و کنترل احساسات خود بهتر از هم‌تایان مرد خود هستند. ریانتو، ۲۰۲۱ و گاوورا و همکاران، ۲۰۲۰ نیز گزارش‌های مشابهی در مورد عملکرد بهتر زنان در استفاده از استراتژی‌های یادگیری زبان ارائه کردند.

تعدادی از مطالعات، رابطه بین استراتژی‌های یادگیری زبان و جنسیت را مورد بررسی قرار داده‌اند (دانگیو، ۲۰۰۴; کیلانی، ۱۹۹۶; آکسفورد، ۱۹۸۹). در مطالعه‌ای توسط آکسفورد (۱۹۸۹) بر روی ۷۸ زبان‌آموز بزرگسال، از جمله دانشجویان و اساتید دانشکده‌های مطالعات فلسفی، نشان داده شد که پاسخ‌دهندگان زن بیشتر از استراتژی‌های عمومی یادگیری استفاده می‌کنند و استراتژی‌های اصیل و استراتژی‌های دریافت و انتقال معنی و همچنین استراتژی‌های خودراهبری بیشتر توسط پاسخ‌دهندگان زن استفاده می‌شود. تحقیق انجام شده توسط زیمرن و مارتینز پونز (۱۹۹۰) نیز نشان داد که

زنان نسبت به مردان بیشتر از استراتژی‌های فراشناختی نظیر برنامه‌ریزی و نظارت استفاده می‌کنند (آکسفورد، ۲۰۱۱). استفاده بیشتر از استراتژی‌های یادگیری توسط زنان در مطالعات دیگری تایید شده است (الفاروان، ۲۰۲۱; انصیاری و رحمی، ۲۰۱۸; اکیار، ۲۰۲۱).

با اینکه تحقیقات متعددی در زمینه ارتباط بین جنسیت و استراتژی‌های یادگیری در جنبه‌های مختلف زبان دوم وجود دارد، تحقیقات کمی در زمینه استراتژی‌های مورد استفاده برای تقویت مهارت شنیداری انجام شده است. رحیمی و کنال (۲۰۱۱) سطح آگاهی از استراتژی‌های شنیداری فراشناختی در یادگیری زبان انگلیسی در بین دانشجویان رشته‌های مختلف را بررسی کردند. در این مطالعه مشخص شد که دختران و پسران از نظر سطح آگاهی از استراتژی‌های شنیداری فراشناختی، عملکرد متفاوتی ندارند. با این حال، آگاهی دختران در توجه هدفمند بیشتر از آگاهی پسران بود. با توجه به کمبود تحقیقات در مورد استراتژی‌های یادگیری برای بهبود درک شنیداری، سؤالی که ممکن است به وجود بیاید این است که آیا استراتژی‌های یادگیری که برای تقویت مهارت‌های مختلف زبانی به کار گرفته می‌شوند، اثرات مشابهی را در تقویت درک شنیداری دارند یا خیر. مطالعه حاضر تفاوت بین تک‌زبان‌های فارسی و دوزبان‌های ترکی-فارسی را در استفاده از استراتژی‌های

شنیداری و نیز عملکرد شنیداری آنها بررسی کرده است. علاوه بر این، تأثیر جنسیت و زبان‌گونگی را به عنوان عواملی که ممکن است اثرات معناداری در تقویت درک شنیداری داشته باشد، بررسی می‌کند.

پرسش‌های پژوهش به قرار زیر است:

پرسش پژوهشی ۱: آیا بین تک‌زبان‌های فارسی و دوزبان‌های ترکی-فارسی در زمینه استفاده از استراتژی‌های شنیداری تفاوت معناداری وجود دارد؟

پرسش پژوهشی ۲: آیا بین عملکرد تک‌زبان‌های فارسی و دوزبان‌های ترکی-فارسی در درک شنیداری تفاوت معناداری وجود دارد؟

پرسش پژوهشی ۳: آیا جنسیت تأثیری بر استفاده از استراتژی‌های شنیداری و عملکرد درک شنیداری زبان‌آموزان تک‌زبان‌ها و دوزبان‌های ایرانی دارد؟

پرسش پژوهشی ۴: آیا رابطه معناداری بین توانایی درک شنیداری و استفاده از استراتژی شنیداری در میان زبان‌آموزان تک‌زبان‌ها و دوزبان‌های ایرانی وجود دارد؟

۳. روش تحقیق

شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان در این تحقیق از دو استان ایران انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان تک‌زبان‌ها از مؤسسات آموزش زبان در سبزوار، واقع در خراسان رضوی، که در آنجا مردم تک‌زبان‌ها هستند و به زبان فارسی صحبت می‌کنند، انتخاب

شدند. شرکت‌کنندگان دوزبان‌ها از مؤسسات آموزش زبان در تبریز، واقع در استان آذربایجان شرقی، انتخاب شدند؛ استانی که زبان اول مردم ترکی است و فارسی را به عنوان زبان دوم فرا می‌گیرند. در مجموع ۳۰۰ شرکت‌کننده در این مطالعه شرکت کردند. تمامی شرکت‌کنندگان از کلاس‌هایی در سطح متوسط (Intermediate) انتخاب شده‌اند. با این حال، با توجه به معیارهایی مانند پیشینه فراگیری زبان انگلیسی و پیشینه زبانی برخی از شرکت‌کنندگان، با اتکا به پرسش‌نامه پیش‌زمینه و همین‌طور اظهارات معلمان آموزشگاه در مورد توانایی‌های هر زبان‌آموز، داده‌های مربوط به برخی از شرکت‌کنندگان در مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده نشده است. علاوه بر این، داده‌های مربوط به تعدادی از شرکت‌کنندگانی که بخش قابل توجهی از سؤالات (۵ سؤال یا بیشتر) را در پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری (LSUQ) و تست درک شنیداری (LCT) پاسخ ندادند نیز حذف گردید. نمونه نهایی شامل ۲۳۲ شرکت‌کننده، ۱۱۲ تک‌زبان‌ها (۶۷ مرد و ۴۵ زن) و ۱۲۰ دو‌زبان‌ها (۶۱ مرد و ۵۹ زن) بود. دامنه سنی شرکت‌کنندگان ۱۷-۱۳ سال بود.

ابزارهای سنجش

ابزارهای زیر برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است:

پرسش‌نامه پیش‌زمینه

برای به دست آوردن اطلاعات دموگرافیک از پرسش-نامه‌ای که قبلاً افشارراد و صادقی بنیس (۲۰۱۷) طراحی کرده بودند، استفاده شد. هدف از استفاده از این پرسش-نامه، به دست آوردن اطلاعاتی در مورد سن، جنس، زبان(های) زبان‌آموزان، تجربه یادگیری انگلیسی و دیگر اطلاعات زبان‌آموزان بود.

پرسش‌نامه استراتژی‌های شنیداری

پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری (LSUQ). برای استخراج استراتژی‌های (شناختی، فراشناختی و اجتماعی-عاطفی) مورد استفاده شرکت‌کنندگان، از پرسش‌نامه استراتژی درک شنیداری چن، ۲۰۱۰ استفاده شد. در این پرسش‌نامه که شامل ۳۲ سؤال بود از شرکت‌کنندگان خواسته شد که در مقیاس لیکرت پنج سطحی (از ۱ = «کاملاً موافقم» تا ۵ = «کاملاً مخالفم») میزان استفاده از هر یک از استراتژی‌ها را علامت بزنند. پرسش‌نامه توسط پژوهشگران به فارسی ترجمه شد و نسخه فارسی آن بین شرکت‌کنندگان توزیع گردید. ضریب همسانی درونی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ چک شد که مقدار به دست آمده $r = 0.81$ بود که قابل قبول است.

آزمون درک شنیداری

آزمون درک شنیداری حاوی ۳۰ مورد چند گزینه‌ای از «آزمون تافل» بود (شارپ، ۲۰۰۱). از آنجا که مهارت

گوش دادن، مهارت‌های فرعی بسیاری دارد، ذکر این نکته مهم است که تمرکز اصلی در این آزمون «گوش دادن به جزئیات» بود. طبق ضریب آلفای کرونباخ پایایی سازگاری درونی این آزمون از مقدار قابل قبولی برخوردار بود (۰,۷۹).

روش اجرا

اولین قدم برای انجام این تحقیق، جلب رضایت شرکت‌کنندگان بود. در ابتدای مطالعه، اهداف مطالعه برای شرکت‌کنندگان توضیح داده شد. همچنین به آنها اطمینان داده شد که داده‌ها محرمانه باقی می‌ماند و فقط برای اهداف تحقیقاتی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در ابتدا آزمون درک شنیداری اجرا گردید و سپس پرسش‌نامه استراتژی‌های شنیداری توسط شرکت‌کنندگان تکمیل شد. داده‌های به دست آمده در این مرحله با استفاده از نرم افزار SPSS (نسخه ۲۲) تجزیه و تحلیل گردید.

طرح پژوهش

این پژوهش درک شنیداری و استفاده از استراتژی‌های شنیداری را در میان زبان‌آموزان تک‌زبانه و دو زبانه مطالعه کرده و تأثیر جنسیت زبان‌آموزان بر روی این عوامل را نیز مورد بررسی قرار داده است. همچنین، همبستگی بین استفاده از استراتژی‌های شنیداری و درک شنیداری مورد بررسی قرار گرفته است. این مطالعه شامل دو متغیر پیوسته وابسته (استفاده از استراتژی شنیداری و

درک شنیداری) و دو متغیر طبقه‌ای مستقل، هرکدام با دو سطح (جنسیت زن و مرد و زبان، دو زبانه و یک زبانه) بود. برای یافتن پاسخ سؤالات اول، دوم و سوم پژوهش، از دو آزمون تحلیل واریانس (ANOVA) در قالب فاکتوریل ۲ × ۲ برای مقایسه میزان استفاده از استراتژی شنیداری و درک شنیداری در میان چهار گروه تک‌زبانه (مرد یا زن) و دوزبانه (مرد یا زن) استفاده شد. برای بررسی اینکه آیا درک مطلب شنیداری و استفاده از استراتژی‌های شنیداری همبستگی دارند، از همبستگی پیرسون استفاده شده است. برای حصول اطمینان از اینکه

آیا داده‌ها فرضیات اساسی تست‌های پارامتریک را برآورده می‌کنند یا خیر، قبل از تحلیل داده‌ها، غربالگری داده‌ها انجام شد. نتایج تجزیه و تحلیل‌ها در بخش‌های زیر ارائه شده است.

۴. نتایج

قبل از اجرای تست پارامتریک، جهت اطمینان از توزیع نرمال داده‌ها، از آزمون‌های آماری Kolmogorov-Smirnov و Shapiro-Wilk استفاده گردید. نتایج در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. آزمون‌های نرمال بودن داده‌ها برای استفاده از استراتژی‌های شنیداری و نمرات درک شنیداری

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	آمار	df	Sig.	آمار	df	Sig.
استراتژی‌های شنیداری	.050	232	.200*	.995	232	.605
نتایج مرتبط با شنیدار	.042	232	.200*	.989	232	.069

نتایج آزمون درک شنیداری

آمار توصیفی برای آزمون درک شنیداری در جدول ۲ ارائه شده است. بر اساس جدول، گروه‌های دوزبانه و زنان به ترتیب عملکرد بهتری نسبت به گروه‌های یک زبانه و مردان داشتند.

همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، مقادیر p برای پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری و تست درک شنیداری بالاتر از مقدار بحرانی ۰/۰۵ است، به این معنی که داده‌ها به طور معمول توزیع شده‌اند.

جدول ۲. آمار توصیفی برای آزمون درک شنیداری

تعداد	انحراف از معیار	میانگین	جنسیت	زبان
67	11.43402	58.3081	Male	تک زبانه
45	18.93938	58.7911	Female	
112	14.83171	58.5021	Total	

دو زبانه	Male	68.0351	12.41445	61
	female	75.1669	17.44175	59
	Total	71.5416	15.45311	120
کل	Male	62.9436	12.82737	128
	female	68.0813	19.77379	104
	Total	65.2467	16.47307	232

برای بررسی اینکه آیا تفاوت بین زنان و مردان و همچنین گروههای تک‌زبانه و دو زبانه در آزمون درک شنیداری به‌طور قابل توجهی معنی‌دار است یا خیر، تحلیل واریانس دوسویه فاکتوریل بر روی داده‌های آزمون شنیداری انجام شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. آزمون تأثیرات بین‌گروهی برای درک شنیداری						
امتیاز	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مربع میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا
مدل تصحیح شده	11381.604 ^a	3	3793.868	16.861	.000	.182
Intercept	961221.912	1	961221.912	4271.84	.000	.949
نوع زبان	9666.016	1	9666.016	42.958	.000	.159
جنسیت	822.625	1	822.625	3.656	.057	.016
پیشینه زبانی * جنسیت	627.133	1	627.133	2.787	.096	.012
ایراد	51303.002	228	225.013			
کل	1050338.624	232				
کل تصحیح شده	62684.606	231				

با توجه به در نظر گرفتن عدد p در سطح ۰,۲۵ (تصحیح بنفرونی)، پیشینه زبانی تفاوت معناداری در عملکرد آزمون درک شنیداری ایجاد کرده است. به عبارت دیگر، تفاوت معناداری ($p < 0.05$) بین گروههای دو زبانه $M = 71.54$ و یک زبانه ($M = 58.50$) با مقدار تأثیر بالا وجود داشت. با این حال، جنسیت تفاوت معناداری در درک شنیداری ایجاد نکرد و همچنین تعاملی بین جنسیت و پیشینه زبانی وجود نداشت.

جدول ۴. آمار توصیفی پرسش‌نامه استفاده از استراتژی‌های شنیداری

تعداد	انحراف معیار	میانگین	جنسیت	زبان
67	.37310	3.7208	Male	تک زبانه
45	.52995	3.3580	female	
112	.47541	3.5750	Total	

نتایج پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری

آمار توصیفی برای نمرات پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری در جدول ۴ ارائه شده است. این نتایج حاکی از آن است که در گروه تک‌زبانه مردان نسبت به زنان از

استراتژی‌های بیشتری استفاده کرده‌اند در حالی که در گروه دو زبانه زنان از استراتژی‌های بیشتری استفاده کرده‌اند. روی هم رفته، مردان از استراتژی‌های بیشتری استفاده کرده‌اند.

دو زبانه	Male	3.6829	.45463	61
	female	3.8898	.57238	59
زبان	جنسیت	میانگین	انحراف معیار	تعداد
تک زبانه	Male	3.7208	.37310	67
	female	3.3580	.52995	45
	Total	3.5750	.47541	112
دو زبانه	Male	3.6829	.45463	61
	female	3.8898	.57238	59
	Total	3.7846	.52410	120
کل	Male	3.7027	.41273	128
	female	3.6597	.61201	104
	Total	3.6834	.51100	232

جهت بررسی اینکه آیا تفاوت بین گروهها معنادار است یا خیر، آزمون تحلیل واریانس فاکتوریل ۲×۲ بر داده‌های مربوط به استراتژی شنیداری انجام گرفت که نتایج آن در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵. آزمون تأثیرات بین گروهی برای پرسش‌نامه استفاده از استراتژی شنیداری

Source	مجموع مجزورات	درجه آزادی	مربع میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا
مدل تصحیح شده	7.372 ^a	3	2.457	10.582	.000	.122
Intercept	3045.326	1	3045.326	13113.602	.000	.983
نوع زبان	3.461	1	3.461	14.904	.000	.061
جنسیت	.345	1	.345	1.485	.224	.006
پیشینه زبانی * جنسیت	4.604	1	4.604	19.825	.000	.080
ایراد	52.948	228	.232			
کل	3208.027	232				
کل تصحیح شده	60.320	231				

a. R Squared = .122 (Adjusted R Squared = .111)

طبق جدول ۵، پیشینه زبانی تفاوت معناداری در میزان استراتژی‌های شنیداری مورد استفاده شرکت‌کنندگان ایجاد کرده است و دوزبانه‌های این مطالعه از استراتژی‌های بیشتری نسبت به تک زبانه‌ها استفاده کرده‌اند. (P<.05) مجذور اتا برای پیشینه زبانی (0.61) نیز میزان تأثیر متوسط را نشان می‌دهد. به این معنا که ۶ درصد واریانس در استفاده از استراتژی‌های شنیداری مرتبط با زبان(هایی) است که زبان‌آموزان صحبت می‌کنند.

کردند، اما اختلاف به سطح معناداری نرسید ($P < .05$).

اینتراکشن زبان و جنسیت نیز معنادار نبود ($P < .05$).

ارتباط بین درک شنیداری و استراتژی‌های شنیداری

برای پاسخ به سؤال چهارم تحقیق، همبستگی پیرسون

اجرا شد. نتایج، (جدول ۶)، رابطه مثبت و معناداری بین

استفاده از استراتژی شنیداری و درک شنیداری را نشان

می‌دهد. به عبارت دیگر، استفاده بیشتر از استراتژی‌های

شنیداری منجر به افزایش نمرات درک شنیداری می‌شود.

از طرف دیگر، تأثیر اصلی جنسیت در استفاده از

استراتژی شنیداری معنادار نبود. اگرچه مردان ($M = 3/70$)

($M = 3/66$) از استراتژی‌ها

استفاده

جدول ۶. همبستگی بین استراتژی‌های شنیداری و عملکرد درک شنیداری

		استراتژی‌های شنیداری	امتیاز شنیداری
استراتژی‌های شنیدار	Pearson Correlation	1	.368**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	232	232
امتیاز شنیدار	Pearson Correlation	.368**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	232	232

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

برای دوزبانه‌ها، جنبه‌های زبانی رمزگذاری و بازیابی می‌تواند

در یک یا دو زبان رخ دهد (شرودر ۲۰۱۲)، و دوزبانگی به طور

متفاوتی بر فرآیندهای شناختی و زبانی مختلف درگیر در

یادگیری یک زبان تأثیر می‌گذارد. به گفته بیالیستوک (۲۰۰۱)،

به دلیل وجود دو سیستم زبانی مجزای در دسترس، هر سیستم

ممکن است تکه‌ای از اطلاعات را پردازش کند و از این رو، بار

تحمیل شده بر حافظه کاری کاهش می‌یابد که به نوبه خود،

دوزبانه‌ها را به نشان دادن حافظه تقویت‌شده در موقعیت‌های

خاص سوق می‌دهد.

۵. بحث

این مطالعه نشان داد که دوزبانه‌ها بیشتر از تک‌زبان‌ها از

استراتژی‌های شنیداری استفاده می‌کنند. آنها همچنین عملکرد

بهتری در درک شنیداری دارند. علاوه بر این، در این پژوهش،

جنسیت شرکت‌کنندگان تأثیر معنی‌داری بر استفاده از

استراتژی‌های شنیداری و عملکرد آنها در LCT نداشت.

یافته‌های این تحقیق همسو با مطالعاتی است که دوزبانگی را به

عنوان یک مزیت در زمینه یادگیری زبان معرفی کرده‌اند (به عنوان

مثال، بیالیستوک، ۲۰۰۱؛ گراندی و تیمر، ۲۰۱۷؛ پورابراهیم،

تحریریان، و ازلی ۲۰۱۷؛ راگنونو، ۲۰۰۹؛ راتیو و آزوما، ۲۰۱۵).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که دوزبانه‌ها در استفاده از استراتژی‌های شنیداری بهتر از تک‌زبانه‌ها عمل می‌کنند که با یافته‌های برخی از مطالعات مطابقت دارد (به عنوان مثال، گرجیان و محمودی، ۲۰۱۲؛ هنگ نام و لیول، ۲۰۰۷؛ کوستیک-بویانوویچ و بویانوویچ، ۲۰۱۱؛ تانسر، ۲۰۰۹؛ ورتون، ۲۰۰۰). این مطالعات شواهدی مبنی بر استفاده مکرر از استراتژی‌های یادگیری زبان و استفاده بیشتر از همه یا استراتژی‌های خاص شنیداری توسط افراد دوزبانه ارائه کردند. به نظر می‌رسد که مهارت یادگیری زبان دانش‌آموزان دوزبانه به آنها این امکان را می‌دهد که در استفاده از طیف وسیعی از استراتژی‌های شنیداری از تک‌زبانه‌ها پیشی بگیرند.

نتایج این مطالعه نشان داد که تفاوت معناداری بین زنان و مردان در درک شنیداری یا استفاده از استراتژی شنیداری وجود ندارد. نتایج تحقیقات قبلی در مورد تفاوت‌های جنسیتی متفاوت است. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که زنان توانایی یادگیری زبان بهتری نسبت به مردان دارند (کیلانی، ۱۹۹۶؛ آکسفورد و نیکوس، ۱۹۸۹؛ آکسفورد و گرین، ۱۹۹۵؛ گو، ۲۰۰۲؛ فیاض و کمال، ۲۰۱۴). این در حالی است که در مطالعات دیگری، عملکرد مردان نسبت به زنان در استفاده از استراتژی‌های زبانی بهتر بوده است (تران، ۱۹۸۸؛ ترچانلیقلو، ۲۰۰۴). البته دسته دیگری از مطالعات، تفاوت معنی‌داری را بین دو گروه گزارش نکرده‌اند (بیکن، ۱۹۹۲؛ انصیاری و رحیمی، ۲۰۱۶).

بویل (۱۹۸۷) در مطالعه فراگیران کالج چینی دریافت که اگرچه زنان از نظر مهارت عمومی زبان برتر بودند، اما

مردان در زمینه واژگان شنیداری امتیازات بالاتری داشتند. نتایج مطالعه کیلانی (۱۹۹۶) حاکی از این بود که بسامد استفاده از استراتژی‌های یادگیری زبان در زنان بیشتر از مردان است. آکسفورد و نیکوس (۱۹۸۹) در مطالعه‌ای که روی ۱۲۰۰ دانشجوی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که تفاوت‌های جنسیتی در استفاده از استراتژی‌های زبانی عملکرد بسیار متفاوتی دارند؛ با این توضیح که زنان بیشتر از مردان از این استراتژی‌ها استفاده می‌کنند. گرین و آکسفورد (۱۹۹۵) نیز بر همین اساس، مطالعه‌ای در مورد ۳۷۴ دانشجوی انجام دادند. نتایج این مطالعه هم‌راستا با پژوهش آکسفورد و نیکوس (۱۹۸۹) حاکی از این بود که زنان به طور قابل توجهی بیشتر از مردان از استراتژی‌های زبانی استفاده می‌کنند. گو (۲۰۰۰) همچنین نشان داد که زنان در استفاده از استراتژی‌های یادگیری واژگان و تست دایره واژگان عملکرد بهتری نسبت به مردان داشتند. فیاض و کمال (۲۰۱۴) گزارش کردند که جنسیت مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر توانایی‌های شنیداری فراشناختی است. در مطالعه وی، زنان در اکثر توانایی‌های فراشناختی مهارت شنیداری از مردان پیشی گرفتند. اگرچه به نظر می‌رسد در اکثر مطالعات مرتبط با رابطه میان استفاده از استراتژی‌های یادگیری زبان و جنسیت، زنان عملکرد بهتری نسبت به مردان دارند، تران (۱۹۸۸) به نتیجه متفاوتی رسید. نتایج تحقیق ایشان حاکی از این بود که زنان ویتنامی نسبت به مردان از استراتژی‌های یادگیری زبان کمتری استفاده

می‌کنند. همچنین، [ترچانیقلو \(۲۰۰۴\)](#) که مطالعاتش را بر روی ۶ استراتژی یادگیری زبان متمرکز کرده، به این نتیجه رسیده که زنان فقط در استراتژی «مدیریت احساسات» عملکرد بهتری نسبت به مردان داشته‌اند و در ۵ استراتژی دیگر، عملکرد مردان نسبت به زنان بهتر بوده است. نتایج مطالعه اخیر [یو \(۲۰۲۱\)](#) که در دوران پاندمی کووید-۱۹ انجام شد، نیز حاکی از این است که مردان از استراتژی‌های یادگیری بیشتری استفاده می‌کنند و دانش فنی بیشتری نسبت به زنان دارند. برخی مطالعات دیگر ([میلا و گوتیرز مانگادو، ۲۰۱۹](#)) نقش جنسیت زبان‌آموزان را در استفاده از استراتژی‌های یادگیری زبان در ارتباط با سطح تسلط زبانی آنها سنجیده‌اند. در این مطالعه مشخص شد که در سطوح ابتدایی یادگیری زبان، مردان از استراتژی‌های یادگیری بیشتری نسبت به زنان استفاده می‌کنند. این در حالی است که این تفاوت در سطوح پیشرفته یادگیری زبان از بین می‌رود.

سرانجام، نتایج نشان داد که بین درک شنیداری و استفاده از استراتژی شنیداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. چنین نتیجه‌ای دور از ذهن نیست؛ با این توضیح که زبان‌آموزانی که استراتژی‌های یادگیری بیشتری در دسترس دارند عملکرد بهتری در تست‌های یادگیری زبان دارند. از جمله مطالعاتی که نتایج مطالعه حاضر را تأیید می‌کند مطالعه [کاسم \(۲۰۱۴\)](#) است که نتایج مشابهی را گزارش کرد و تأیید کرد که استراتژی‌های شنیداری هم با درک شنیداری

و هم با خودکارآمدی رابطه معناداری دارند. شرکت‌کنندگان، علاوه بر استراتژی‌های عاطفی اجتماعی، با استفاده بیشتر از استراتژی‌های شناختی و استراتژی‌های فراشناختی هم در درک شنیداری و هم در خودکارآمدی از هم‌تایان خود بهتر عمل می‌کنند. علاوه بر این، [گاه و یاسنیتا \(۲۰۰۶\)](#) بر روی تأثیر مثبت استراتژی‌های شنیداری بر عملکرد شنیداری زبان‌آموزان تأکید کردند. همچنین، [یانگ \(۲۰۰۹\)](#) بر نقش قابل توجه استراتژی‌های فراشناختی در کمک به فراگیران برای انجام فعالیت شنیداری به طور مؤثرتر و تمایز شنوندگان موفق از شنوندگان ناموفق تأکید کردند.

۶. نتیجه‌گیری

یافته‌های این مطالعه حاکی از تأثیرات مثبت دوزبانگی بر استفاده از استراتژی شنیداری و عملکرد در آزمون شنیداری است. به معلمان، طراحان مواد درسی و نویسندگان برنامه درسی توصیه می‌شود که از پیشینه‌های زبانی متنوع زبان‌آموزان استفاده کرده و دانش‌آموزانی که از مهارت انگلیسی پایین‌تری برخوردارند را برای توسعه مهارت‌های زبانی در زبان مادری (غیر انگلیسی) خود هدایت کنند. مهارت‌های زبان مادری دانش‌آموزان ممکن است رشد مهارت‌های آن‌ها را در زبان انگلیسی تسهیل کند. علاوه بر این، آموزش دو زبانه از شمول و تنوع فرهنگی حمایت می‌کند. از طرف دیگر، با در نظر گرفتن عدم وجود تفاوت معنادار بین زنان و مردان در درک شنیداری و استفاده از استراتژی شنیداری که یافته نسبتاً جدیدی در مقایسه با پژوهش‌های پیشین است، شاید بتوان تأکید را از جنسیت زبان‌آموزان و رابطه مستقیم آن با عملکرد بهتر آنان،

Processing Strategies, Cognitive, and Affective Response in Foreign Language Listening. *The Modern Language Journal*, 76, 160-178.

Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Bozorgian, H., Muhammadpour, M. (2020). Metacognitive Intervention: High WMC learners' listening performance and metacognitive awareness. *Foreign Language Research Journal*, 9(4), 1055-1084.

Chen, A. (2010). Effects of listening strategy training for EFL adult listeners. *The Journal of Asia TEFL*, 7(1), 135-169.

Cohen, A. D., & Dornyei, Z. (2002). Focus on the language learner: Motivation, styles and strategies. In N. Smitt (Ed.). *An introduction to applied linguistics* (pp. 170–190). London: Arnold.

Dongyue, L. (2004). EFL proficiency, gender and language learning strategy use among a group of Chinese technological institute English majors. *Arecls E-Journal*, 1 (A5).

Fayyaz, W., & Kamal, A. (2014). Role of gender, age, and geographical locality in metacognitive listening skills of English as a foreign language. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 29(2), 265-276.

Gavora, P., Vaculíková, J., Kalenda, J., Kálmán, O., Gombos, P., Świgost, M., & Bontová, A. (2020). Comparing

به سمت دیگر متغیرهای یادگیری زبان از جمله سن، تجربه یادگیری انگلیسی، تک یا دو زبانه بودن و دیگر متغیرها سوق داد.

References

Abedi, P., Keshmirshekan, M. H., & Namaziandost, E. (2019). The comparative effect of flipped classroom instruction versus traditional instruction on Iranian intermediate EFL learners' English composition writing. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 6(4), 43–56.

Afsharrad, M., & Sadeghi Benis, A. R. (2017). Differences between monolinguals and bilinguals/males and females in English reading comprehension and reading strategy use. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 20(1), 34-51.
doi:10.1080/13670050.2015.1037238.

Alfarwan, S. (2021) Tertiary level Saudi EFL learners' reading strategies in relation to gender and proficiency. *Reading Psychology*, 42 (6), 577-605.

Ansyari, M.F., & Rahmi, H. (2016). A comparison between male and female students' language learning strategies preference. *Indonesian Journal of Integrated English Language Teaching*, 2 (1), 71-87.

Bacon, S. M. (1992). The Relationship between Gender, Comprehension,

- Kassem, H. M. (2015). The relationship between listening strategies used by Egyptian EFL college sophomores and their listening comprehension and self-efficacy. *English Language Teaching*, 8(2), 153-169.
- Kaylani, C. (1996). The influence of gender and motivation on EFL learning strategy use in Jordan, in R. Oxford (Ed.). *Language learning strategies around the world: Cross-cultural perspectives* (pp. 75-88). University of Hawaii, Honolulu.
- Kostic-Bobanovic, M., & Bobanovic, M. (2011). A comparative study of language learning strategies used by monolingual and bilingual EFL learners. *Metodicki obzori*, 6(3), 41-53.
- Legac, V. (2007). Foreign-language anxiety and listening skill in Croatian monolingual and bilingual students of EFL. In J. Horvath, & M. Nikolov (Eds.), *UPRT 2007: Empirical studies in English applied linguistics* (pp. 217-243). Pécs: Lingua Csoport.
- Milla, R., & Gutierrez-Mangado, M. J. (2019). Language learning strategy reported choice by bilingual children in CLIL: The effect of age, proficiency and gender in L3 learners of English. *System*, 87, 102165.
- Okyar, H. (2021). Vocabulary learning strategies of Turkish EFL learners: A focus on gender. *Journal of English Teaching*, 7(1), 43-54.
- O'Malley, J. M., & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- metacognitive reading strategies among University students from Poland, Hungary, Slovakia and the Czech Republic. *Journal of Further and Higher Education*, 44(7), 896–910.
- Goh, C., & Yusnita, T. (2006). Metacognitive instruction in listening for young learners. *ELT Journal*, 60, 222-32.
- Gorjian, B., & Mahmoudi, K. (2012). The role of bilingualism and monolingualism in listening comprehension of learning English as a foreign language. *Advances in Asian Social Science*, 1(4), 313-314.
- Graham, S., Santos, D., & Vanderplank, R. (2011). Exploring the relationship between listening development and strategy use. *Language Teaching Research*, 15, 435-456.
- Green, J. & Oxford, R. (1995). A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender. *TESOL Quarterly*, 29, 261-297.
- Grundy, J. G., & Timmer, K. (2017). Bilingualism and working memory capacity: A comprehensive meta-analysis. *Second Language Research*, 33, 325–340.
- Gu, Y. (2002). Gender, academic major, and vocabulary learning strategies of Chinese EFL learners. *RELC Journal*, 33 (1), 35-54.
- Hong-Nam, K., & Leavell, A. G. (2007). A comparative study of language learning strategy use in an EFL context: Monolingual Korean and bilingual Korean-Chinese university students. *Asia Pacific Education Review*, 8 (1), 71-88.

- Rianto, A. (2021). Examining gender differences in reading strategies, reading skills, and English proficiency of EFL University students. *Cogent Education* 8, 1993531.
- Shabani, M. B., & Najafi-Sarem, S. (2009). *The study of learning strategies used by male/female monolingual and bilingual speakers as EFL learners* [Unpublished master's thesis]. University of Ilam, Iran.
- Sharpe, P. (2001). *How to prepare for the TOEFL test: Test of English as a foreign language*. Barrons.
- Schroeder, S. R., & Marian, V. (2012). A bilingual advantage for episodic memory in older adults. *Journal of Cognitive Psychology*, 24(5), 591-601.
- Tercanlioglu, L. (2004). Exploring gender effect on adult foreign language learning strategies. *Issues in educational research*, 14(2), 181-193.
- Tran, T.V. (1988). Gender differences in English language acculturation and learning strategies among Vietnamese adults aged 40 and over in the United States. *Gender Roles*, 19, 747-758.
- Tuncer, U. (2009). How do monolingual and bilingual language learners differ in use of learning strategies while learning a foreign language? Evidences from Mersin university. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1, 852-856.
- Wharton, G. (2000). Language learning strategy use of bilingual foreign language Oxford, R.L. (1989). The use of language learning strategies: A synthesis of studies with implications for strategy training. *System*, 17 (2), pp. 235-247.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: what every teacher should know*. New York: Newbury House/ Harper and Row.
- Oxford, R (2011). *Teaching & researching: Language learning strategies (applied linguistics in action)*. Pearson ESL, England.
- Oxford R.L., & Nyikos, M. (1989). Variables affecting choice of language learning strategies by university students. *The Modern Language Journal*, 73, 291-300.
- Poorebrahim, F., Tahririan, M. H., & Azali, K. (2017). Bilingual and monolingual EFL learners' use of writing metacognitive strategies and writing performance. *Applied Research on English Language*, 6(1), 1-22.
- Raguenaud, V. (2009). *Bilingual by choice: Raising kids in two (or more!) languages*. Boston: Nicholas Brealey Publishing.
- Rahimi, M., & Katal, M. (2011). Metacognitive strategies awareness and success in learning English as a foreign language: An overview. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 31, 73-8.
- Ratiu, I., & Azuma, T. (2015). Working memory capacity: Is there a bilingual advantage? *Journal of Cognitive Psychology*, 27(1), 1-11.

Zimmerman, B. J., & Martinez-Pons, M. (1990). Student differences in self-regulated learning: Relating grade, sex, and giftedness to self-efficacy and strategy use. *Journal of Educational Psychology*, 82(1), 51–59.

learners in Singapore. *Language Learning*, 50, 203-243

Yang, N. (2009). A study of metacognitive strategies employed by English listeners. *International Education Studies*, 2(4), 134-139.

Yu, Z. (2021). The effects of gender, educational level, and personality on online learning outcomes during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 18(1), 1-17.